

METODINĖ MEDŽIAGA MOKYTOJUI

DAILĖS PAMOKOS PLANAS

TEMA: „Iškoduoti simbolių kalbą“ (pažintis su S. Bako kūryba)

KLASĖ: 7-10 kl.

IŠ BENDRŲJŲ PROGRAMŲ: Meninis ugdymas (dailė)

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS	<p>Bendros: Ieškoma prasmės meno kūrinuose keliant klausimus: kodėl mene vaizduojame kažką būtent taip, o ne kitaip, lyginama meninė patirtis su išsūkais gyvenime. Dailės raiškos nagrinėjimas meninėmis priemonėmis: ugdo kantrybę, augina pakantumą, empatiją, toleranciją kitam požiūriui, stiprina asmens tapatumą, moralinę, tautinę ir pilietinę brandą, subtiliai plečia kultūrinį horizontą.</p> <p>Dalykinės: Ugdomos pažinimo, kūrybiškumo, pilietiškumo ir kultūrinės kompetencijos, jomis tvirtinamas supratimas, kas ir kodėl yra kūrybiška: savitos idėjos, autentiška raiška ir refleksija.</p>
VIETA/OBJEKTAS/IŠTAIGA	<p>Edukacinė veikla vyksta virtualiu būdu, interneto portale: https://menas.samuelisbakas.lt/ arba atvykus į VGŽIM Samuelio Bako muziejų Naugarduko g. 10/2, Vilniuje.</p>
MOKYMOSI UŽDAVINIAI	<ul style="list-style-type: none"> • Skatinti atrasti Samuelio Bako kūrybą ir per ją ieškoti unikalių, savitų meno kalbos prasmės - atpažinti savo jausmus ir juos perteikti sukurto simbolio pagalba. • Gebėti pagarbiai ir argumentuotai reikšti savo nuomonę. • Mokėti įvardinti aptariamų tapybos darbų žanrą bei srovės/ stiliaus pagrindinius aspektus, išskiriant menininko braižą ir savitumą.
MOKYMOSI VEIKLA	<p>Tikslas – suprasti ir patirti, kad ne visada įmanoma ir reikia sukurti žodinį pranešimą, ir kad vizualus pranešimas netiesiogiai, o perkeltine prasme (per asociacijas, per simbolius, alegorijas ir kitokias figūras) taip pat padeda atpažinti savo ir kito mintį, emociją bei nuostatas.</p> <p>Mokytojas glaustai supažindina mokinius su menininko (iš)gyvenimo istorija Vilniaus mieste Antrojo pasaulinio karo metu ir pagrindiniais kūrybos aspektais. (10 min.)</p> <p>Moksleiviai, sekdami mokytojo pasakojimą, žymisi sąvokų: <i>simbolis, alegorija, fragmentas, koloritas, šriftas, realizmas</i> reikšmes. (Visos pamokos eigoje).</p> <p>Pamokos metu mokytojo keliami klausimai: ar galime buitės/kasdienybės atributų atvaizdus naudoti savo gyvenimiškai patirčiai perteikti? Kaip mes atpažįstame vieną ar kitą žinomą įvykį ar paslaugą – kokie naudojami ženklai šiandienos aplinkoje (reklama, logotipai, herbai, šeimos emblemos, ženkliai ir kt.)? ar miestas, urbanistika, interjeras gali būti praeities įvykių liudininkas šiuolaikiniam žmogui, o ar gali tokiu būti mene? Ar simbolių kalba yra bendražmogiškas reiškinys?</p> <p>Į šiuos klausimus atsakymų ieškoti padeda portale pateikti tapybos darbų atvaizdai su trumpais aprašymais ir pasiūlytais rinktais variantais savo nuomonei pareikšti. (25 min.)</p>

	Mokinys įveikia visus devynis etapus taip pamatydamas skirtingus meno kūrinius.
VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMI VIETOVĖS OBJEKTAI/MUZIEJAUS EKSPONATAI	<ul style="list-style-type: none"> • Dailininko S. Bako kūrybos, eksponuojamos Samuelio Bako muziejuje Vilniuje, virtualūs atvaizdai; • „Pucker Gallery“ meno galerijoje Bostone eksponuojamų S. Bako darbų virtualūs atvaizdai; • „Kunst Archive“ svetainėje viešinamos S. Bako kūrybos fragmentai; • Portalo menas.samuelisbakas.lt pateikta informacija.
INTEGRACIJA	<p>Teminė: DAILĖ: Dailės raiškos ir dailės kūrinių stebėjimas, interpretavimas ir vertinimas (Siurrealizmas), stiliai ir kryptys (Simbolizmas).</p> <p>Tarpdalykinė: ISTORIJA: Muziejus kaip praeities pažinimo vieta (apsilankymas muziejuje: jo istorija ir ekspozicija), Antrojo pasaulinio karo žaizdos (vaikai kaip aukos), Antrojo pasaulinio karo ir žmogiškumo išbandymas (gyvenimas gete). DORINIS UGDYMAS (ETIKA): Socialiniai santykiai (aš ir bendruomenė), dialoginis bendravimas (kitas kaip artimas), saviugda ir savisauga (pažįstu savo jausmus). DORINIS UGDYMAS (JUDĖJŲ TIKYBA): Hebrajų k. sąsajos su žydų istorija (Šventos kalbos raidės kaip žydų tautos simboliai), moralė ir santykis su visuomene (judaizmo tradicijos pažinimas ryšiuje su kitu).</p>
NAMŲ DARBAI	<p>Siūloma remtis papildoma medžiaga:</p> <p>Video: https://youtu.be/1Xxq1t0Wa0c https://youtu.be/147yeSx5CUU https://youtu.be/QhkojWKThEw</p> <p>Knyga: „Sugrįžimas“ 1942-2001 m. S. Bako kūrinių parodos katalogas. Siūloma namuose: sukurti savo simbolį (tapybos ar grafikos priemonėmis).</p>
REFLEKSIJA, ĮSIVERTINIMAS	<p>Refleksijai siūlomas įsivertinimo metodas: Užbaigti mokytojo pasiūlytus sakinius: pvz. Šia tema dar norėčiau sužinoti... Mano požiūris pasikeitė, nes... Peržiūrėjus meno kūrinius supratau, ... Mano asmeninis sukurtas simbolis reiškia ... (10 min.)</p>
VERTINIMAS	<p>Patariama dailės pamokoje sukurtą meninį darbą – simbolį bei veiklos procese pasireiškusias vertybines nuostatas vertinti pažymiai.</p>
NAUDINGO NUORODOS MOKYTOJUI	<p>Siūloma remtis papildoma medžiaga istorinio konteksto supratimui:</p> <p>Knygos: S. Bakas „Nutapyta žodžiais“, A. Bubnys „Vilniaus getas 1941-1943“, R. Stankevičius „Slėptuvės aristokratai“, „Sugrįžimas“ 1942-2001 m. S. Bako kūrinių parodos katalogas, A. Andrijauskas „Litvakų dailė l'ecole de Paris aplinkoje“. A. Niunkaitė Račiūnienė „Lietuvos žydų tradicinio meno ir simbolių pasaulis“.</p> <p>Info apie menininką: 1933 gimė rugpjūčio 12 d. Vilniuje. 1940-1944 Vokiečių okupacijos metais gyveno gete, HKP darbo stovykloje, slapstėsi vienuolyne. 1942 pirmoji piešinių paroda Vilniaus gete. 1945-1948 perkeltųjų asmenų stovykla Vokietijoje, mokėsi Miunchene.</p>

	<p>1948 persikėlė į Izraelį. 1952 studijavo Becalel dailės mokykloje Jeruzalėje. 1953-1956 tarnavo Izraelio kariuomenėje. 1956-1959 gyveno Paryžiuje. Studijavo l'École des Beaux-Arts dailės mokykloje. 1959-1993 gyveno Romoje, Izraelyje, Niujorke ir Paryžiuje, Šveicarijoje. Įsikūrė Vestone, Masačiusetse, JAV.</p> <p>S. Bakas personalines parodas rengia JAV, Izraelio ir Europos didmiesčių galerijose ir muziejuose. 2017 m. S. Bakui suteiktas Vilniaus miesto garbės piliečio titulas, taip pat 2017 m. lapkričio 16 d. duris atvėrė naujas VGŽIM padalinys – Samuelio Bako muziejus, kuriame menininko kūrinių kolekcijos pagrindą sudaro tapybos darbai, taip pat - litografijos, koliažai, piešiniai tušu, pieštuku ar kreidelėmis, o fonduose saugomi eskizų albumai, litografijos bei itin vertingi pirmieji piešiniai, sukurti dar Vilniaus gete 1942-1943 m. piešti ant tuščių senovinės Vilniaus žydų bendruomenės kronikos (Pinko) puslapių. Visą kolekciją sudaro apie 170 vnt. kūrinių, aprėpiančių XX a. I pus. – XXI a. I deš. 2018 m. – ordino “Už nuopelnus Lietuvai”, Riterio kryžius 2019 m. Hiustono Holokausto muziejuje (Teksasas, JAV) - atidaryta S. Bako galerija ir mokymo centras.</p> <p>Šiuo metu Samuelio Bako muziejaus ekspozicijoje galima pamatyti 37 meno kūrinius, kurie atspindi meninę dailininko raidą nuo vaikystėje pieštų eskizų Pinko kronikose iki brandžiame amžiuje kurtų darbų, kurtų alegorinio realizmo stiliumi.</p> <p>Video: https://youtu.be/147yeSx5CUU https://youtu.be/oU902qjYUb0 https://youtu.be/QhkojWKThEw https://youtu.be/U1fIce7S_P4</p>
MEDŽIAGĄ PARENGĖ	Jurgita Jackevičiūtė, vyr. dailės mokytoja, gidė, VGŽIM muziejininkė-educatorė.